

**MANUSCRITS CATALANS
DE LA BIBLIOTECA
NACIONAL DE MADRID**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649106394

Manuscrits catalans de la Biblioteca Nacional de Madrid by J. Massó Torrents

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

J. MASSÓ TORRENTS

**MANUSCRITS CATALANS
DE LA BIBLIOTECA
NACIONAL DE MADRID**

MANUSCRITS CATALANS

DE LA

BIBLIOTECA NACIONAL DE MADRID

DEL METEIX AUTOR

*Manuscrits catalanes de la Biblioteca
de S. M. — 2 pessetes.*

EN PREPARACIÓ

*Manuscrits catalans existents en les diver-
ses biblioteques de Barcelona.*

Manuscrits Catalans

DE LA

Biblioteca Nacional de Madrid

NOTICIES

PER UN CATALEG RAONAT

PER

J. MASSÓ TORRENTS



BARCELONA

«L'AVENÇ»: RONDA DE L'UNIVERSITAT, 4

1896

EM decideixo a reprendre una tasca qu'he deixat abandonada un quant temps.

Vaig tenir el projecte de catalogar els manuscrits catalans qu'existeixen escampats en les biblioteques d'Europa. Era un plan bonic i temptador, i sobre tot util. ¡Quants estudis istorics i literaris no facilitaria una catalogació tot lo completa possible del llegat intel·lectual qu'els nostros passats varen deixar-nos!

Però un cop donat el primer pas, com sol succeir a l'empendre qualsevol plan superior a les forces d'un om, el vaig deixar madurar.

No va passar gaire temps de la publicació del meu primer fascicle *Manuscrits catalanes de la Biblioteca de S. M.* (1888), que ja no em satisfieja la feina feta. Allí vaig prometre publicar el catalog qu'avui dono a llum; però les notes preses per aquèl treball a Madrid, encare eren menos del meu gust que les qu'avia pres en el Palau Rea'.

En un recent i molt erudit estudi (*Katalan-*

ische Litteratur en el «Grundriss der romanischen Philologie» de G. Gröber) M. A. Morel-Fatio em retreu la prometença. Això m'ha fet repensar i preferir donar les notes que no em satisfan prou que no pas guardar-les per engruixir una bibliografia de mss. catalans qu'hà de trigar per força molts i molts anys a estar llesta. Aquí ja és mal antig el de prometre i no complir: per xò estig avui content de treure'm del demunt un deute.

La notícia dels mss. existents en la Biblioteca Nacional de Madrid la donaré seguint el mateix plan que quand vaig descriure els de la biblioteca particular del rei. Sense un orde massa complet, que no sempre és possible seguir, descriuré cada ms., insertant-ne algun fragment lo més sovint, i els conclouré amb un index general per autors i per materies.

No ting, ni molt menos, la pretenció d'aver fet un catalog complet: és quasi bé impossible qu'un particular el faci de cap biblioteca espanyola. He fet tot lo qu'he sapigut i he pugat; demà pod ser molt bé que vinga algú i descobreixi un altre ms. que ja existia a la Biblioteca Nacional quand jo hi treballava (1887): serà que, per una o altra circumstància, no em va ser possible a mi veure'l. A les-ores vaig posar *Notícies per a un catalog raonat*: lo mateix faig ara.

Ademés dels manuscrits catalans de la biblioteca del rei, em vaig ocupar dels de la de Tarragona amb el títol *Catalonische Manuscripte in der Bibliothek von Tarragona*, en el «Centralblatt für Bibliothekswesen», que dirigeix el Dr. Hartwig i qu'edita a Leipzig el

simpatic company libraire Otto Harrassowitz. Lo qu'are publico serà continuació d'aquèts anteriors treballs.

*
* *

Dugues confessions.

D'entre les critiques qu'es varen fer del meu primer treball bibliografic, conservo molt grat el record de dugues, les uniques que no contenen les alabances de rubrica.

La primera és deguda a l'amig Amédée Pagès, an el qu'estig molt agraït per aver-me fet l'honor d'analisar el meu treball en la *Revue critique d'histoire et littérature*, de París. Ningú millor qu'ell podia fer-ho, perquè és un dels pocs que coneixen la biblioteca particular de S. M. Em senyala bastantes correccions, i li aig de donar gaire bé la raó de totes.

L'altra critica a qu'em refereixo va ser insertada en *La Renaixensa*. No analisava: no feia sinó donar compte de l'aparició del fascicle. Però, en un paragraf final, s'hi manifestava estranyesa de que jo agués publicat el treball en castellà. No aig de donar disculpa an el que va escriure aquelles ratlles, perquè ja m'és prou castig el remordiment d'aver-ho fet. L'aver publicat allò en castellà, veritablement no compagina am lo qu'he pensat i he escrit fins aquí. Massa qu'un l'hà de fer servir si us plau per força, en alguns actes de la vida, aquesta llengua imposada! Am prou pena qu'un l'hà de sentir en els ateneus i llegir en

els periòdics d'aquí meteix! Doncs no hem pas de ser precisament nosaltros, els que no sentim el pes de preocupacions centralistes, els qui l'hem d'usar quand no ens hi obliguen. Si per algun treball es creu convenient l'ús d'altra llengua que la nostra, ¡quantes no n'hi hà a Europa per triar més universals i simpatiques que la castellana! Sempre més em recordaré de qu'un die vaig ser suficientment cursi per usar el castellà (i encare malament) quand ningú m'ho demanava i en un treball que no era per cap editor, sinó que feia pel meu compte.

Per acabar com els cronistes d'actualitat, i no per disculpa, treuré un altre exemple de flaqueza umana rectificada en qüestió de llengua en la persona d'un cronista antig català.

En Pere Miquel Carbonell, el conegut autor de les *Croniques d'Espanya*, va escriure, en 1479, una carta demanant collocació pel seu fill a D. Gaspar d'Arinyó, conceller i secretari del rei Ferran *el Catolic*, favor que va obtenir. En el paragraf final d'aqueixa carta diu el bon arxiver: «*Assimesmo, S., si algunos motes son en la presente por mi mal scritos por no tenir la lengua castellana, V. S. no se maravilla, car es la primera que mai fizo en esta lengua e dellibero continuar en ella por me abilitar e responder a V. S. por la mesma manera*». Però en Carbonell es va repensar i va posar la següent magnífica nota en el seu memorial de lletres: «Aprés he pensat que és grosseria scriure d'altra lengua sinó de la sua mateixa, o aldamenys en latí. E per çò aquesta és la